
B. Perjés Judit

A MATSKÁSI KRIPTA FELTÁRÁSA ÉS A MEGMARADT LELETEK KONZERVÁLÁSA

Bevezetés

A kriptából származó leletek anyagának a romlása átmenetet mutat a régészeti, illetve a történeti tárgyak állapota között. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a temetőkben, közvetlen a szabad ég alatt, földbe temetett sírok anyagai pusztulnak el leghamarabb. Azok közül is a szerves anyagokat (ruházat, fa koporsó) „szívja” magába a sírt körülölelő föld.

Az anyagmegmaradás szempontjából a különböző építményekben eltemetettek között is igen nagy különbségeket tapasztalhatunk. Ilyen meghatározó tényező többek között, hogy a halottat a templom padozata alá kiépítetlen sírba, közvetlen a földbe temették, vagy a padozat felett kő szarkofágba, vagy külön kriptába (síroltba), ahol a koporsó a levegővel érintkezik. A 18-19. századi templomi kripták a templom alatt, a felszíntől több méter mélyen, arra a célra kialakított termek voltak, külső és belső lejáratokkal. A fa koporsókat volt, ahol egymásra¹, vagy a falba mélyített fülkébe helyezték.²

A kriptás temetkezéseknél – a mérsékelt éghajlatú területeken, ahova hazánk is tartozik – spontán mumifikálódás esetében nem a hőmérséklet volt a döntő tényező, hanem az állandó légcseré, amely az eltemetettek kiszáradását okozta.³

Ez történt a váci kriptá esetében, de sajnos, a Matskási kriptá esetében nem.

A kriptá feltárása

A Matskásiak kriptáját a székykeresztúri katolikus plébániatemplom karzat alatti részéből választották le. A templombelsőből és kívülről is volt bejárata. A templom legutóbbi műemléki helyreállítására és régészeti kutatásaira 1968–71 között került sor. A megjelent szakönyvek egyike sem említi a kriptá elbontását.^{4,5} A kriptá feltárását Juhász Antal helyi plébános feljegyzéseiből ismerhettük meg.⁶ „Nagy érdeklődés előzte meg ezen kriptának a kibontását. Sok mindent véltek találni, hiszen nemes emberek sírjáról volt szó, de amint látni fogjuk enyészetnél egyebet nem találtunk! 1970. január 31-én délelőtt 9 órakor kezdtük kibontani a kriptát, amely a templom délnyugati részében a kórus alatt zárta falai közé a halottakat! Jelen voltak: Juhász Antal plébános, dr Molnár István múzeumigazgató, a Néptanács elnöke és titkára, az u.n. milícia főnöke, az egészségügytől dr Jakab Béla orvos és sok kíváncsi ember, no meg a munkások. Mielőtt a kifalázáshoz kezdtek vol-

---

1. ZOMBORKA Márta, Vác „Fehérek temploma” kriptá feltárás. 1994-95. Az előzmények és a feltárás. *Magyar Múzeumok* II. évfolyam, 1996/1., 3–7. Pulszky Társaság – MME és MMSZ folyóirata.
2. Jászberény-Nagyboldogasszony Plébániatemplom kriptájának a feltárása 2006-ban (feldolgozás alatt)
3. SUSA Éva–PAP Ildikó–JÓZSA László: A váci múmiák antropológiai vizsgálata. *Magyar Múzeumok* II. évf. 1996/1.,

14–16. Pulszky Társaság – MME és MMSZ folyóirata.
4. BENKŐ Elek: *A középkori Keresztúr szék régészeti topográfiája*. Varia Archaeologica Hungarica. Budapest, 1992. 152–158.
5. VOFKORI György: *Székykeresztúr képes története*. Polis K. Kolozsvár, 2002. 26–29.
6. A katolikus Plébánia Historia Domus 1956-os kötetében, 114–121. A fényképfelvételeket Molnár István, a múzeum akkori igazgatója készítette.

na, jól látható azon legutóbbi kibontott és újból befalazott rés, melyen át 1873 évben július 18-án az utolsó halottat Matskásy Lajost a kriptába tették. A feltárt kriptá, mielőtt bármihez nyúlunk volna a kriptában levő, mindent eredeti helyén lefényképeztünk és rajzot készítettünk a kriptá alaprajzát, melyre a koporsók fekvését berajzoltuk.” A kriptában négy felnőtt és három gyermek koporsóját találták meg össze-vissza, feldúlt állapotban. Találtak a gyermekkoporsókon kívül első világháborús puskát és holland típusú pisztolyt is. A fegyverek azt bizonyítják, hogy a háború időszakában, valamikor mégiscsak behatoltak a kriptába.

„Összegezve, a kriptában három gyermeknek a koporsóját találtuk” – írja tovább Juhász Antal.

- „1. Egy csecsemő leányka, Matskásy Olga
2. 5-6 éves fiú, Gamerra Alfréd
3. 5-6 éves leány, Matskásy Claudia

A négy felnőtt koporsóban:

Matskásy Sigmund, 1825-ben temették el. Ezt leolvashattuk a díszítő szegekkel kivert írásból a koporsó fedélzetéről.

A 2. és a 3. koporsóban szintén a Matskásy család két férfi tagja feküdt, de se a nevüket, sem pedig elhalálkozásuk idejét nem tudtuk megállapítani.

A 4. koporsóban az 1873-ban eltemetett Matskási Lajos testének maradványai.

A halottak csontjait új koporsóba helyeztük és még azon a napon a timafalvi temetőbe a gondozott Matskásy sír mellé, az egyháztanács részvételével eltemettük.⁷ A koporsók maradványait és a tartó gerendázatot, mely már annyira korhadt volt, hogy szét lehetett újbeggyl morzsolni, elégettük.

Annyit még megállapítottunk, hogy a halottak barna színű sujtásos-zsínóros ruhában voltak eltemetve. A Sigmund egy érdekes halotti ingben feküdt. Semmi ékszert nem kaptunk.” – így fejeződik be a leírás.

Matskási Lajos Udvarhelyszék fő királybírája +1861		felesége gr. Haller Karolina + 1863		
Gyermekeik				
Lajos 1810-1873 nője Daczó Borbála -1868	Krisztina 1821-1904 férje br. Gamerra Gusztáv	Anna férje br. Györffy Zsigmond	Jozefa férje Cserey Elek	Ismeretlen
Gyermekeik				
+M. Olga	+G. Alfred			
+M. Claudia	G. Arthur			
M. Laura	G. Oszkár			
Matskási Sigmund +1825, a család mellékági leszármazottja				

7. Tinkovai Matskási Lajost, meghalt 1861-ben, aki Udvarhelyszék főkirály bírája volt, és feleségét, gr. Haller Karolínát a kriptából az 1900-as években végzett templomfelújításkor már kiszállították a temetőbe és a családi sírboltba fektették, ld. Orbán János: Székelykeresztúr története. Kolozsvár, 1943. 307–309.

Sajnos a leletekre való utalások hiányosak, s csak részben egyeztethetőek a tisztítás során megismerhetővé vált darabokkal.

Matskási Zoltán (20. századi) családfakutásainak és a múzeum Adattárában fellelt bejegyzések és temetési értesítők adatainak a segítségével⁸ sikerült a kriptában fekvő felnőttek és a gyermekek családi hovatartozását tisztázni.

De ez még nem jelenti azt, hogy megtudjuk, hogy ki volt az a két felnőtt ismeretlen férfi, akinek a koporsójáról már nem tudták a nevüket leolvasni. S azt sem, hogy a megmaradt leletek közül kit melyik ruhában temettek el.

A leletek állapota és tisztítása

35 év elmúltával került sor a múzeum raktárába bekerült leletek tisztítására, illetve konzerválására. A raktári polcokon elhelyezett, farost alapú, fakerettel merevített kisebb-nagyobb méretű tálcákon felismerhetetlen selyem textíliák, posztómaradványok, egy pár férficsizma, és több kisebb textiltöredék feküdt.⁹

A selyemanyagok a több évtizedes állás következtében az anyagokba beleszáradt test bomlási termékeiktől több helyütt foltokban elszíneződött, erősen összegyűrődött és a ráakódott portól bádogszerűen megkeményedett. Nedves próbatisztítást végezve úgy tapasztaltuk, hogy az anyag puha, hajlékony fogásúvá vált és a gyűrődések nagy része is kisimult. A gyapjuszövet maradványok a tetem feloszlásakor keletkező lúgos nedvek hatására sokkal rosszabb állapotban maradt meg. Ember Mária már az egrí Rozália kápolna kripta feltárásakor is ezeket tapasztalta.¹⁰

Restaurátorműhely hiányában az udvaron végeztük el a vizes tisztításokat.¹¹ Egy nagy kádba

20-22° C-os lágyvizet öntöttünk, amelybe 1%-nyi fertőtlenítő anyagot kevertünk.¹² A kád nagyságához mérten megfelelő nagyságú műanyag szita-szövetre helyeztük a nagyobb méretűnek látszó selyemszövetet, és ezzel az alátét hálóval merítettük az oldatba. Kis ideig áztattuk a vizes oldatban, amíg a szennyeződések fellazultak, majd szivaccsal, puha ecsettel, a víz mozgatásával tovább tisztítottuk. A hálóval együtt mozgatva háromszori vizes öblítést végeztünk. Ahol a lárvamaradványok makacsul tapadtak a szövethez, csipesz segítségével azokat is sikerült eltávolítanunk. A vizes cserék során az eredetileg egy kupacban levő anyag egyre jobban szétterült. Majd egy fóliával bevont Hungarocell¹³ táblára teljes nagyságában fektettük és simítottuk ki, s így hagytuk megszáradni. Három, hasonló anyagú halotti selyem inget sikerült a tisztítások során pontosítanunk.

Hasonló módon tisztítottuk ki a barna gyapjuszövetből készült dolmány töredékeit is, és egy fekete halotti férfimellényt.

A tisztított tárgyakat savmentes papírba csomagolva az eredeti tároló tálcákba tudtuk csak visszahelyezni, amelyek nem minden esetben voltak már megfelelő méretűek. Mivel az ingek méretei megnövekedtek, ezért az ujjukat és az aljaikat kénytelenek voltunk visszahajtani.

A tárgyak leírása

A tárgyak varrókonzerválása után lehetséges csak a méreteket teljes pontossággal megadni.

1. számú halotti ing

Sárga színű, atlaszszelyemből készült. Hossza: 1500mm. Az alsó része három részből szabott, félcelő (előöltéssel) varrással összeállított, kissé kifelé bővülő ujjakkal. A mell vonalában erősen ráncolt.

8. Köszönettel tartozom dr. Matskási Istvánnak (Budapest), aki a kiegészítő adatokat rendelkezésemre bocsájtotta, és Sándor-Zsigmond Ibolyának, a keresztúri Molnár István Múzeum munkatársának.

9. Fülöp Lajos hívta fel a figyelmemet ezekre a „ruhafoszlányokra”, mint ahogy akkor ő nevezte azokat.

10. EMBER Mária: Az egrí Rozália-kápolna textiljei. *Folia Archeologica* IX., Bp., 1957. 233.

11. A munka több szakaszban történt. A cikk írójának a veze-

tésével a munkában résztvevő restaurátorok voltak: Lökkös Mónika, Szilágyi Mária, Fáy Balázné és a házigazda Domokos Levente. Ezúton köszönöm közreműködésüket.

12. A korábbi szakirodalomban: alkyl-dimethyl-benzylammóniumklorid, a kereskedelemben Dodigen 226, Barquat H50 néven.

13. Hungarocell, Nikecell, Austroterm stb. neveken ismert polisztírol műanyag tábla

A beráncolt szél szintén fércelő öltéssel a váll vonalában van összevarrva. Az ing aljának közepére egy négy ágú selyem masnit varrtak. A háta hosszanti vonalában nyitott és szegetlen. A háti részen, a lapocka felső és a váll ujjabevarrás közti, háromszöget bezáró területen az anyagot az összeállítás előtt vagy után kivágták. Szélei szintén szegetlenek.

II. számú halotti ing

Sárga színű taft selyemből készült. Hossza 920 mm, teljes szélessége 1260 mm. Egyenes szabású, az ujjai úgyszintén. Az ing részei fércöltéssel varrtak és szegettek, kivétel az alja, amely szegetlen. Hátközépen nyitott, beszegett szélekkel. Az ing felső részén az anyag visszahajtott, amelybe zsinórt fűztek, és annak segítségével húzták össze megfelelő szélességűre a nyakrészt. Az elejét különböző távolságra elhelyezett, három ágra kötött, 6 db masni díszíti. Az ujjak felső szélére 2-2 masnit varrtak fel, amelyek közül a vállhoz közel esők négyágúak. A szalagok, amelyből a masnikat készítették, 32 mm szélesek.

A három ing közül a legépebben megmaradt darab. Csak kisebb hiányok és szakadások voltak rajta.

III. számú halotti ing

Sárga színű atlasz selyemből készült. Teljes hossza 1220 mm; eleje: a nyaktól a mellig nyitott V alakú kivágással. A szegett szélén a V alak alsó csücskében egy, kissé feljebb egy-egy négyágú masnit varrtak. E felső és az alsó részt fércelő öltéssel varrták össze és az elején ráncolták. A ráncolt varrást egy selyem szalaggal (25 mm széles) fedték le. Ugyanilyen szalagból készültek a masnik is, amelyből az eleje közepét hosszában 6 darabbal díszítették.

Az ujjak hossza 640 mm. A csuklónál összehúzható zsinórral záródik. Szélén igen vékony és keskeny csipkeháló foszlányának nyomai maradtak. A csukló belső részére szintén egy-egy masnit helyeztek. A jobb ujjának érdekessége, hogy a hónaljánál, a karöltőtől kiindulva 290 mm hosszán egy széles betoldást varrtak, amely az ujj elülső és

hátdalán is igen szembeűnő! Úgyszintén a hátközépnél 100 mm hosszán egy ovális betoldás látszik. Erősen szakadt és hiányos rész, ezért teljes pontosítására csak a restaurálás során kerülhet sor.

Az ing alján a szegő varrás egyenletes, a hosszanti varrások azonban igen elnagyoltak.

Az ing eleje az alsó részek kivételével viszonylag jó állapotú. Az ujjak és a háta része erősen szakadozott és hiányos.

Barna posztódolmány és nadrág maradványai

Eleje hossza: 1000 mm, ujjja hossza: 630 mm.

A vizes tisztítás után szépen kisimultak a darabok, annak ellenére, hogy az egybefüggő részeknél is sok hiányos rész található. Az anyag felülete erősen kopott. Egyben maradt a jobb eleje az ujjarésszel és a bal eleje is. Álló gallérját két párhuzamosan futó sújtászinór között egy több fonatú zsinór díszíti, amely végig keretezi a dolmány elejét. A zsebek körül, az eleje alsó rész belső sarkainál, az ujjak csuklózáródásánál szintén ezek a motívumok – ugyan hiányosan – szerepelnek.

Az eredetihez hasonló színűre festett flanel anyagot helyeztünk a töredékek alá, aminek a segítségével az alátámasztó varrókonzerválás elvégezhető.

A dolmányhoz tartozó nadrágnak csak mintegy 30%-nyi része maradt meg.

Fekete szövet férfi mellény

Hossza 580 mm, szélessége 500 mm. Háta és gombjai is hiányoznak. Hét gomblyukkal és két zsebpatnival készült. Széle szabálytalan töredezett, mintha a hátát utólag vágták volna le.

Kísérlet a halotti ingek és ruhák azonosítására

A kriptából megmaradt anyagok tisztítása után láthatóvá vált, hogy nemcsak helytörténeti, hanem viselettörténeti szempontból is fontosak.¹⁴ Először megpróbáltunk kiindulni a krypta feltárási

14. EMBER Mária: Az egri Rozália kápolna textiljei. *Folia Archaeologica*, IX. Bp., 1957. 220.

dokumentációjából, amelyből egy adatot vehetünk biztosnak az azonosításhoz. Tinkovai Matskásy¹⁵ Lajos, aki 1873-ban halt meg és a kriptába temették el (lásd temetési értesítő), neki tulajdonítjuk a barna posztó ruhát a csizmapárral. A három gyermek nevét ugyan ismerjük a leírásból, csak azt nem, hogy a helyszínen megmaradt leletekből tudták-e azonosítani vagy más forrás is rendelkezésére állt a feltáróknak? Matskási Olga és Claudia a Tinkovai Matskásy Lajos huszárőhadnagy és nője, Daczó Borbála korán elhunyt gyermekei voltak. Daczó Borbála, a feleség öt évvel korábban, 1868-ban hunyt el. A harmadik kisgyermek Gamera Alfréd, akit szintén a kriptában temettek el; szülei br. Gambamari Gamera Gusztáv (olasz származású férfi) és nője, Tinkovai Matskásy Krisztina, akik szintén Szitáskeresztúron laktak. Őket nem temethették a kriptába. Az anya 83 évesen hunyt el s 1904-ben és a timafalvi temetőbe temették el. Azt szintén a temetési értesítőből tudjuk, hogy akkor a férje még élt.

A lehetséges egyik ismeretlen felnőttet a két leánygyermek édesanyjával, Daczó Borbálával gondoltuk először azonosítani. De a kriptafeltárás két felnőtt férfit említ.

Matskási Zsigmondról keveset tudunk, pedig egyedül róla írták, hogy egy *érdekes* ruhában volt eltemetve. De hogy a három selyem ing közül melyikben, azt sajnos nem. Felmerült annak a lehetősége is, látva a feltárási fotókat, hogy már korábban összekeveredhetett a kriptában az anyag, s ezért állunk szemben jó néhány nyitott kérdéssel, amelyekre ez idáig még nem tudtunk megnyugtatóan válaszolni.

Ha figyelmesen végigolvassuk Ember Mária leírását a Rozália-kápolna textiljeiről, öt gyermek koporsójában¹⁶ tártak fel hasonló anyagú és készítésű halotti ruhákat, mint amilyenek előkerültek a Matskási kriptából. Bizonyossá vált, hogy a jómódú Matskási család elhunyt hozzátartozóit sem takarékoságból, hanem szokásból vagy divatból temette ezekben a ma már számunkra szokatlan halotti ingekbe.

Újólág bebizonyosodott az is, hogy a konzervált és megfelelően raktározott régészeti, illetve történeti tárgyak¹⁷ állagvédelme és ezáltal kutathatósága is hosszú évekre biztosított.

15. A család hol i-vel, hol y-nal írta a nevét az elmúlt századokban.

16. 20. koporsó, ing h: 68 cm; 35. koporsó, ing h: 100 cm; 57. koporsó, 3 éves fiú ing h: 139 cm, 64. koporsó, ing h: 73 cm; 65. koporsó, 2 éves fiú ing h: 93cm.

17. B. PERJÉES Judit: *Raktározás, tárolóeszközök és csomagolóanyagok*. Múzeumi állományvédelmi füzetek, 2. Budapest, 2005. 28.

Descoperirea cavoului Matskási și conservarea obiectelor

(Rezumat)

Descoperirile cavoului din secolul al 19-lea cercetat mai mult de 35 de ani în urmă, au fost conservate numai în trecutul apropiat. Pe baza documentației întocmite cu ocazia excavării cavoului, din păcate, rămășițele puteau fi identificate numai parțial cu piesele rămase din vestimentația funerară.

Cele mai interesante piese le reprezintă cele trei cămăși funerare din mătase galbenă, cusute manual, care numai după curățire au devenit de recunoscut.

Obiectele provenite din cavou sunt semnificative nu numai din punct de vedere al istoriei locale, dar merită atenție și din partea cercetării istoriei vestimentației. Aceste cămăși aduc noi informații la întrebările încă neclarificate ale problematicii vestimentației funerare. Totodată, studiul arată că, descoperirile din cavouri pot fi cercetate numai după execuția operațiilor de curățare și conservare.

Revealing of the Matskási undercroft and the conservation of the remained findings

(Abstract)

The findings from the undercroft of the 19th century, which was excavated 35 years ago, have just recently been conserved. Based on the documentation of the excavation, unfortunately it was only partially possible to match the departed with the remained pieces of clothing.

The most interesting among them are those three yellow silk grave-clothes, which had been sewed by hand.

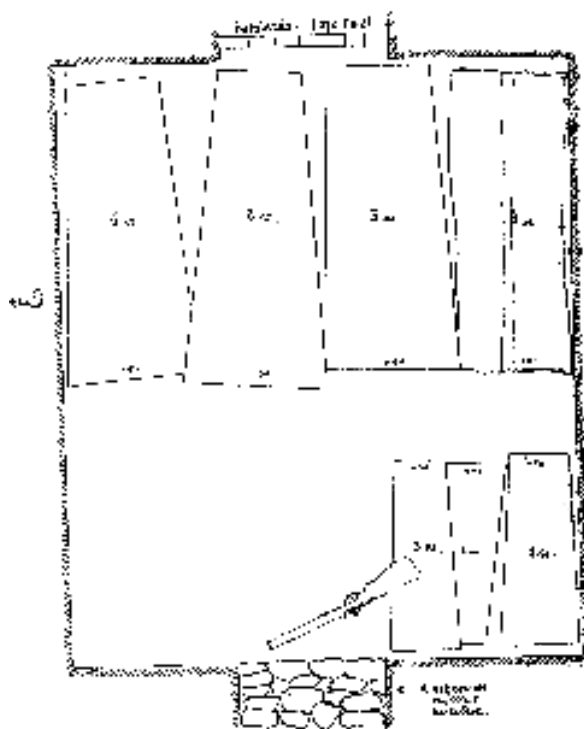
They became visible only after thorough cleaning. The findings from the undercroft are remarkable not only for local, regional history but also for costumes history. These shirts provide additional knowledge to the so far unknown aspects of grave-clothes. The article also points out that undercroft findings can be properly examined only after the cleaning and conservation phases.

1.

2.

4.

3.

5.

1. A kripta külső, befalazott nyílása a feltárás megkezdésekor. 2. A kibontott kripta belsejében levő állapot. 3. A Matskási család fejfái a Timafalvi temetőben. 4. A koporsók elhelyezkedése a kriptában. 5. Az egyik koporsó maradványa.

Tinkovai **MACSKÁSY LAURA** mint egyedüli gyermek, férje báró **P. Horváth Béla** magy. kir. honvéd huszár-százados, gyermeke: **ZSUZSÁNNA**; tinkovai **MACSKÁSY ANNA**, özv. báró **György Zsigmondné**, gyermekei: **KÁROLINA, POLIXÉNA** férjezett magy. kir. honvéd-őrnagy Krasznay Pálné és **ÁRPÁD**; tinkovai **MACSKÁSY KRISZTINA**, férjezett gámbamárei báró és római gróf **Gamerra Gusztávné**, gyermekei: **ÁRTHUR** róm. kath. áldozár és **OSZKAR**; tamásfalvi **Thury Bertha**, férjezett báró Rothenthal Henrikné; nagy-ajtai **Cseréy Gábor**, neje gróf Nyáry Seráfina; nagy-ajtai **Cseréy Hélén**, férjezett eskimadéfalvi ifj. Istvánffy Pálné, saját és számos rokon nevében szomorodott szívvvel jelentik forrón szeretett édes atyjuk-, illetőleg ijjúk-, nagyatyjuk-, testvérök-, bátyjuk- és nagybátyjuk

TINKOVAI MACSKÁSY LAJOS-nak

hosszas szenvedés után élete 63-ik és özvegyiségének 5-ik évében f. hó 6-án reggeli 7 óraker másorvadásban történt gyászos kimúltát.

Az elhunytak hült tetemei f. hó 8-án déltán 3 óraker fogtak a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a helyi családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szentmise áldozat pedig a plébánia templomában 9-én reggeli 10 óraker az ég urához bemutatattai. Mindkét végtisztességre a résztvevők szomorúan meghivatnak.

Béke hamvaira!

Székely-Keresztur, 1873. június 7-én.

1.

Alulírottak a szív legmélyebb fájdalomával jelentik.

TINKOVAI MACSKÁSY KRISZTINÁNAK,
GAMBAMARI
BÁRÓ GAMERRA GUSZTÁVNNÉNAK,

élete 58-dik, családi boldogságra 59-dik évében, alig pár napi gyöngékedés és a halottak szentségének áhítatos főlvétele után, folyó hó 11-dikén este 6 óraker történt csendes elhunytát.

A szerető férjnek a páratlanul gyöngéd feleség, a rajongva tisztelő gyermekeknek az önfeláldozó jószágú édesanyrn, az egyetlen unokának az áhítatoságban előtte példányképeül világító nagyanya után omlának könnyebölés, vigasztalást nem nyújtó konyul.

A megboldogultnak földi részeti f. hó 13-dikén d. n. 3 óraker fogtak az anyaföldnek visszaadatni; lelkéért az engesztelő szent miso-áldozat pedig e hó 14-dikén délelött 10 óraker fog az Egék Urának bemutatattai.

Az örökvilágosság fényeskedjék neki!

Székelykeresztur, 1904. okt. 12.

A megboldogultak férje:
Gambamari Bárd Gamerra Gusztár, 1843-iki 2749. katonaszámú.
Gyermekei:
Gambamari Bárd Gamerra Ártúr, esztergomi Segyitászegri 27. plébánia.
Gambamari Bárd Gamerra Oszkár, a sz. szent-Élén júni 19. áldozatárja.

Mezre: Gambamari Bárd Gamerra Oszkárné, máj. Szent Anna.
Gyökje: Gambamari Bárd Gamerra Albert.
Férőt hárova:
Úr. HÍRÉ! BÉ! BANGHÓKÉ, kiskisküllangyal atyádné,
mél. HÍRÉ! Cseréy Hélén az gyermekei.

Ny. Székely-Keresztur

2.

1. Tinkovai Matskásy Lajos temetési értesítője. 2. Tinkovai Matskásy Krisztina temetési értesítője.

1.

2.

3.

1. Egyik selyem ing tisztítás előtt. 2. A II. számú ing tisztítás után. 3. Egy selyem töredék tisztítás előtt.

1.

2.

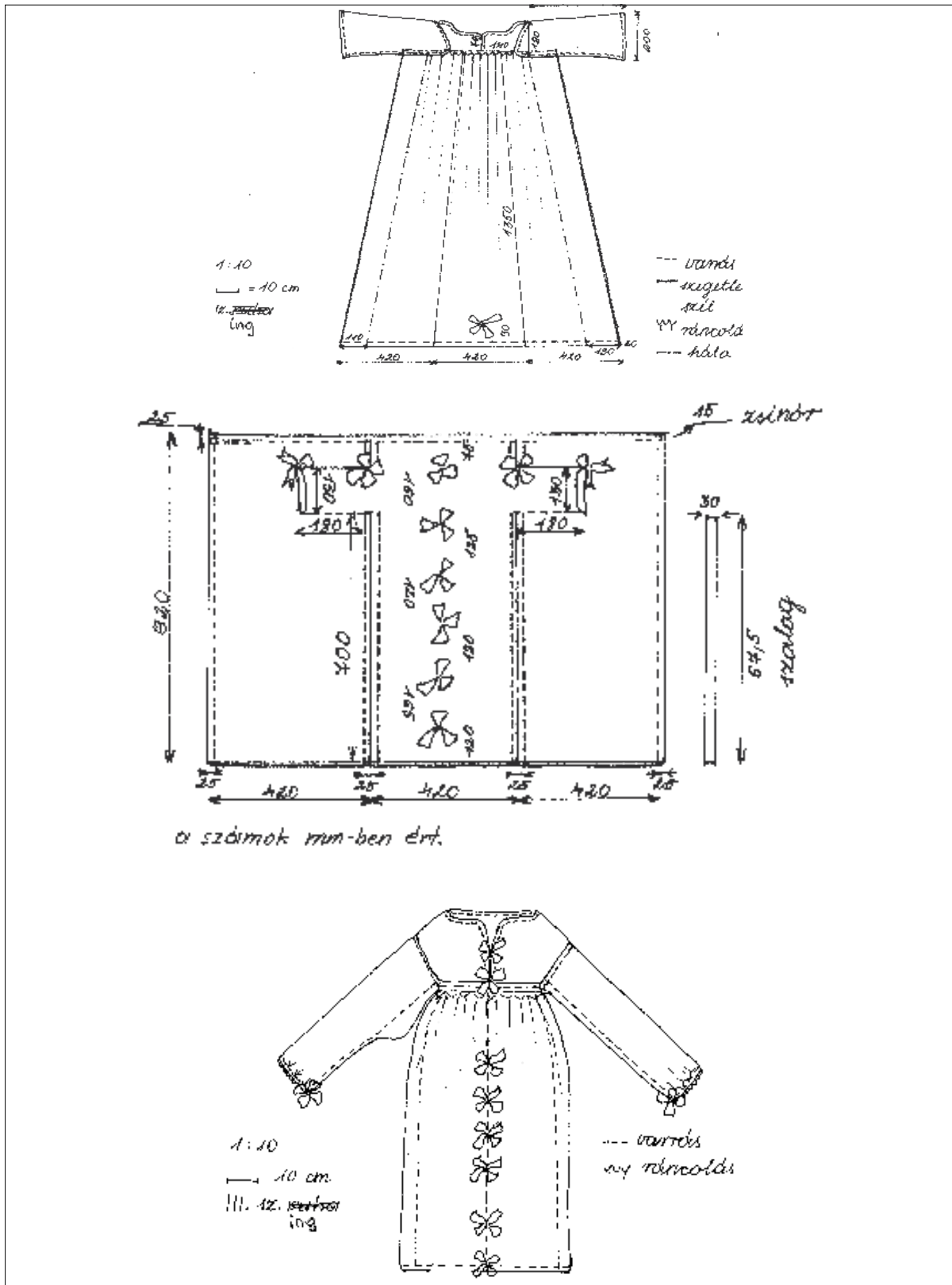

3.

4.

1. Dolmány részlet, tisztítás után. 2. Dolmány eleje, részlet, tisztítás előtt. 3. Tisztítás utáni részlet az I. számú selyem ingből. 4. Gépi kötésű sapka tisztítás előtti állapotban.

Az I.,II.,III.halotti ingek rajzai.

A leletek tisztítás és konzerválás után.

A leletek tisztítás és konzerválás után.

